

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра зарубіжної літератури

Силабус навчальної дисципліни

Вітчизняне та англomовне літературне країнознавство

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	B11 Філологія
Спеціалізація:	B11.041 “Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська”
Освітньо-професійна програма:	«Переклад з англійської мови та другої іноземної українською»
Семестр, рік навчання:	1 семестр, 1 рік навчання (очна /заочна форми навчання)
Статус дисципліни	Обов’язкова
Обсяг:	3 кредитів ЄКТС, 90 годин, з яких лекцій (очне/заочне) – 16/6, практичних (очне/заочне) – 14/4 год., самостійна робота студентів – 60 /80 год.
Мова викладання:	українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі:	Леся ВОЙТЕНКО, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри зарубіжної літератури
Контактна інформація:	zarlit@onu.edu.ua
Робоче місце:	бульвар Французький, 24/26, м. Одеса Кафедра зарубіжної літератури (каб.108)
Консультації:	За домовленістю
Передреквізити:	Відповідний рівень володіння мовою, здобутий у закладі загальної середньої освіти або в межах неформальної освіти
Постреквізити:	Підготовка здобувачів вищої освіти до написання Кваліфікованої (магістерської) роботи.
Мета навчальної дисципліни:	Ознайомленні здобувачів-магістрантів із сучасним новітнім літературним процесом вітчизняним та англomовних країн, в систематизації матеріалу, який є новим для наукового осмислення. Виявлення та тлумачення особливостей новітніх літературознавчих понять та напрямків на матеріалі творів сучасних англomовних авторів, запровадження

	літературознавчих термінів у науковий обіг можна вважати провідною метою запропонованого курсу. Основною метою даної програми є формування загальних та фахових компетентностей у студентів, поглиблення їх теоретичної бази та вироблення навичок літературознавчого аналізу різножанрових текстів, компаративістських вмінь.
Завдання навчальної дисципліни:	ознайомлення студентів з теоретичними засадами курсу; аналіз художніх засобів та прийомів створення образів, композиційних та сюжетних форм організації тексту; вироблення у студентів практичних навичок аналізу текстів; вміння визначити метод та літературний напрямок тексту.
Очікувані результати навчання:	В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен: знати: - художні тексти сучасних авторів України, США, Європи та інших англomовних країн; - сучасні літературні школи та напрямки, концепції щодо інтерпретації та аналізу художніх текстів вміти: - аналізувати художні твори у загальнолітературному контексті країн Європи та США та України; - окреслити творчий шлях письменника і визначити місце твору, що вивчався, у його спадку; - охарактеризувати загальні закономірності розвитку літератури та мистецтва в означений період; - виявити знання основних теоретичних понять та положень, вільно оперувати спеціальною літературознавчою термінологією; - показати навички типологічних зіставлень літературних творів різних авторів.
Зміст навчальної дисципліни:	Змістовний модуль 1. Англomовна та українська література періоду мистецького переорієнтування кінця XX - початку XXI ст. Тема 1. Загальна характеристика літературного процесу II половини і кінця XX ст. Провідні напрями і течії в літературі означеного періоду. Сутність поняття «новітня література». Сутність термінів «постмодернізм» та «метамодернізм» у літературознавстві, відмінні характеристики цих термінів. Особливості появи постмодернізму в Україні, літературні угруповання 90-их років XX століття. Тема 2. Новітня література англomовних країн. Проблема пам'яті у романі Дж. Барнса «Відчуття закінчення». Пам'ять як об'єкт дослідження в новітній англійській літературі XXI століття. Проблема «свого -чужого» у творчості Ю.

	Андруховича. Тема 3 Антиутопія як метажанр у англійській літературі ХХІ століття. Естетичні погляди К. Ішігуро та його місце у сучасному літературному процесі. Футуристична модель світу у романі К. Ішігуро «Клара і сонце». Національно прогностичний характер української антиутопії ХХІ століття: «Час смертохристів» Ю. Щербака та «Червона зона» А. Чапая. Тема 4. Феномен «Brexin» у творчості Аллі Смітт. Гендерний дискурс у літературознавстві, феномен наративної ідентичності та його втілення у «Сезонному квартеті» авторки. Художня своєрідність роману «Осінь». Тема Майдану та революції у сучасній українській прозі. Тема 5. Особливості сучасної американської літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття. Ч. Паланік як представник генерації Х. Проблема особистості в романі «Бійцівський клуб». Конфлікт архаїчного та сучасного світоглядів, проблема консюмеризму у романі. «Інтернат» С. Жадана як зразок новітнього психологічного роману про відірваність людини від своєї країни. Тема 6. Загальне поняття про мультикультуралізм. Мультикультуралізм як культурно-історичне та літературне явище, як відгук на глобалізаційні процеси в Європі та Америці. Роман «Симпатик» В'єт Тан Нгуєна як зразок іммігрантської історії, питання культурної міграції та ідентичності як провідні у романі. «Дзвінка. Українка, народжена в СРСР» Н. Кур'яти як роман про ідентичність та шлях до себе. Тема 7. Дискурс дитинства та материнства у романі Селесте Інґ «Повсюди жевріють пожежі». Фрейдистська теорія та її прояви у творі. Поняття патріархальності, фемінізму у сучасному американському світі та їх відтворення у романі. Проблема стосунків поколінь, «голоси» у романі. Чорний гумор та прояви фемінізму у п'єсі Н. Ворожбит «Погані дороги». Тема 8. Сучасна антиутопія: жанрова трансформація класичної утопії, її жанрові модифікації. Жіноча антиутопія. Особливості та новаторство канадської новітньої літератури. Проблематика, композиція, образна система роману М. Етвуд «Оповідь служниці». Біблійні алюзії у романі. «Дім солі» С. Тараторіної як зразок феміністичної української антиутопії
Методи навчання:	Словесні: лекція, пояснення, бесіда. Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів самостійної роботи. Практичні: постановка й обговорення проблемних питань,

	робота з основною і додатковою літературою, робота в мережі Інтернет та цифровими інструментами, дискусія, виконання самостійних завдань
Навчально-методичне забезпечення	1. Войтенко Л. І. «Новітня література англomовних країн». Навчально-методичний посібник. Одеса: 2020. 88с. 2. Списки художніх текстів для спеціальності «Філологія» (англійська, німецька, іспанська, французька філологія та відділення перекладу) : Для здобувачів першого та другого освітнього рівня факультету РГФ: очна та заочна форми навчання/ уклад.: Л. І. Войтенко, Н. В. Абабіна, О. А. Бежан [та ін.] ; наук. ред Л. І. Войтенко. 3-тє вид., перероб. та доп. Одеса : Астропринт, 2025. 60 с. 3. Плани семінарських занять для спеціальності «Філологія» (англійська, німецька, іспанська, французька, українська філологія, переклад) : Для здобувачів першого та другого освітнього рівня факультету РГФ та філологічного факультету: денна та заочна форма навчання / уклад.: Л. І. Войтенко, Н. В. Абабіна, О. А. Бежан [та ін.] ; наук. ред Л. І. Войтенко. 3-тє вид., перероб. та доп. Одеса : Астропринт, 2024. 320 с. URL : https://dspace.onu.edu.ua/items/c85e17a8-3e48-48a1-b996-187ef2c571fb
Рекомендована література:	Основна 1. Історія зарубіжної літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття : навч. посіб. / уклад.: О. М. Бандровська, Т. С. Пирожков. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 248 с. 2. Сучасна англomовна проза: тенденції, поетика, інтертекстуальність : навч.-метод. посіб. для студентів магістратури / уклад. Н. В. Тодорська. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2022. 132 с. 3. Американська література на межі століть: від модернізму до постмодернізму : курс лекцій / О. В. Чертенко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 196 с. 4. Сучасна іноземна література: напрями, течії, парадигми : підручник для студентів філологічних спеціальностей / за ред. Т. М. Михед. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 320 с. 5. Англійська література на зламі ХХ-ХХІ століть: Навчальний посібник / уклад. О. Б. Черній. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. 156 с. 6. Новітній літературний процес: Західна Європа та США : навч. посіб. / І. В. Козлик. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. 212 с. 7. Юрчук, О. Література і міжкультурний дискурс // Літературний процес: методологія, імена, тенденції. 2015. № 6. С. 182–185. https://litp.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/167 8. Postmodern Literature Guide: 10 Notable Postmodern Authors. MasterClass. URL: https://www.masterclass.com/articles/postmodernliterature-guide Додаткова 1. Анненкова О. Образ людини катастрофи у романі

	Джуліана Барнса «Відчуття закінчення». URL: https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/2023/1/4.pdf 2. Антиутопічний характер творів Маргарет Е. Етвуд URL: https://zarlit.com/info/history_novitna/31.html 3. Армстронг Дж. К. Чому «Розповідь служниці» не втрачає своєї актуальності. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cul-43992881 4. Бежан О. А. Проблема пам'яті в романі Дж. М. Фоеера «Усе освітлено» URL: http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/30953/16-Bezhan.pdf?sequence=1 5. Бондар Н. Художня своєрідність «дому-ковчегу» в англomовній літературі (реалізм та постмодернізм) // Наукові записки ХНПУ імені Г. С. Сковороди. 2016. № 1. С. 12– 22. 6. Горенко І. В. Пам'ять жанру і наративні функції оповідей рабів у афроамериканському художньому дискурсі другої половини XX століття : 205 автореф. Дис. ... канд. Філол. Наук : 10.01.06. Київ, 2015. 21 с 7. Довганич М. Образ дому в романі у К. Ісігуро. b563/The-Image-of-the-Lost-Home-in-the-Works-of-Kazuo-Ishiguro.pdf втраченого 8. Довганич М. Формування концепції мультикультуралізму в творчості Кадзуо Ішігуро: особливості розвитку сучасного літературного процесу в умовах глобалізації. https://www.aphn-journal.in.ua/archive/36_2021/part_1/24.pdf 9. Мелешенко В. О. Постколоніальний досвід роману Тоні Моррісон «Улюблена». Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2021. Вип. 51(2). С. 53-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2021_51%282%29__15 10. Одінцова О.О. Тематика і проблематика роману-антиутопії Маргарет Етвуд «Оповідь служниці» URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1986/1/%d1%82%d0%b5%d0%b7%d0%b8%20%d1%84%d1%96d0%bb.%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%b8.pdf
Оцінювання:	Поточний контроль: оцінювання усних відповідей під час практичних занять, оцінювання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання. Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту; періодичний контроль здійснюється у вигляді комплексного контрольного завдання за результатами змістового модуля 1

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): <i>Відвідування занять Регуляція пропусків</i> <i>Дедлайни та перескладання</i> <i>Політика академічної добросовісності</i> <i>Використання електронних пристроїв на занятті</i> <i>Комунікація</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozenny_a/poloz-org-osvit-process_2022.pdf). Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf) Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf) Під час занять дозволяється користуватися мобільними телефонами та іншими мобільними пристроями для використання електронних словників та довідкових матеріалів та виконання перекладів. Проте такі прилади мають бути попередньо переведені у беззвучний режим. Під час виконання контрольних та інших подібних робіт, використання мобільних пристроїв заборонено. Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту, або через чат академгрупи у Viber/Telegram, або розміщуються в Google Class. Здобувачі мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.
--	--